JOUW MAGAZINE VAN PENSIOENFONDS DETAILHANDEL

jij&wij magazine

WINTER 2022
29

“Deze baan voelt nooit als werk, absoluut niet”

Alvin den Otter, Mascolori Rotterdam

Verder in dit nummer

Hoe pak je na een vluchttrauma je leven weer op?
Delshad Bello

7 X Shoppen in Leeuwarden

Ik vertrek
Klein Brabants vastgoedimperium
In Tsjechië

Hoofdrolspeler V uit de game Cyberpunk 2077. Lees het interview met Valentina Leitao-Duarte, filiaalmanager bij Game Mania in Venlo.

VOORWOORD

Ga jij nog wat leuks doen zo tegen het eind van het jaar? Weekendje weg? Vakantie?

Veel mensen zien de laatste weken van het jaar als ultiem moment om er even tussen uit te knijpen. Ik niet. In de wintermaanden reis ik vooral naar het jaar 2077. Geen lange rijen op Schiphol, de auto kan blijven staan, sterker nog; ik hoef de deur niet uit. Mijn me-time bestaat in de winter vooral uit 'gamen' op de Playstation. Favoriet op dit moment, ondanks de controverse en fouten in de game: Cyberpunk 2077.

Deze game, speelt zich af in een denkbeeldige stad in de toekomst. Een tijd waarin de wereld voorgoed is veranderd en je als huurling louche klusjes moet opknappen om je hoofd boven water te houden. Ook acteur Keanu Reeves is een personage in de game. Hij speelt het niet echt, maar toch ook weer wel. Je ziet dit steeds vaker in games. Acteurs die worden 'ingescand' voor de game en via hun digitale 'zelf' het acteerwerk doen. Een aantal andere voorbeelden zijn Léa Seydoux, Norman Reedus en Mads Mikkelsen in Death Stranding of Elliot Page in Beyond: Two Souls. Dus acteurs hebben een digitale kopie van zichzelf in een game en hun digitale 'zelf' speelt dan een rol in de game. Ze zijn acteurs in de echte en de digitale wereld. GEWELDIG toch!? Ik kan daarom niet wachten tot de uitbreiding van Cyberpunk 2077 volgend jaar: Phantom Liberty.

Valentina Leitao-Duarte, filiaalmanager bij Game Mania, vertelt in deze Jij&Wij, dat de markt voor gaming razendsnel verandert. "Kinderen beginnen er steeds vroeger mee en een groter wordende groep zestigplussers is niet meer achter de Playstation of Nintendo weg te slaan." Tekenend voor deze ontwikkeling is het verhaal van de hoogbejaarde dame die Valentina's winkel betreedt. Lees het in deze Jij&Wij, met nog veel meer inspirerende verhalen.

Pensioen opbouwen bij Pensioenfonds Detailhandel is zo saai nog niet ;)

Tot volgend jaar!

Viktorija Veljanoska
Hoofdredacteur Jij&Wij Magazine

Inhoud nr. 29

Jij&Wij, jouw magazine van Pensioenfonds Detailhandel

06 **Nieuws**
Over het eerste circulaire warenhuis ter wereld, denim met werk van Vincent van Gogh en 10% van je pensioen in één keer laten uitbetalen.

12 **"Ze vertrouwt blind op mijn advies, dat is leuk"**
Evelien van Asseldonk van verfwinkel Colora wordt blij van het enthousiasme van klant Yvonne Takken die op haar beurt blind vaart op haar advies.

14 **Als ik met pensioen ga, dan…**
Alvin den Otter vindt naar zijn pensioen kijken iets verdrietigs hebben, Bob Hoogerhuis wil tegen die tijd geen zorgen meer en Dominique Bosgraaf is van plan haar eigen camping te runnen.

20 **"Je denkt constant: ik leef vandaag, maar morgen misschien niet meer"**
Op 14-jarige leeftijd moet Delshad Bello vluchten voor zijn leven. Dit is zijn verhaal.

24 **Shoppen in Leeuwarden**
Hoe cool is deze stad in het hoge Friese Noorden?

26 **"Zie thee als wijn: voor sommige soorten moet je gewoon de tijd nemen"**
Dineke van Bommel laat haar kennis over thee stromen in deze reportage achter de schermen van theewinkel Betjeman & Barton in Amsterdam.

30 **Werken voor de feestdagen**
Game Mania in Venlo, Streakers in Schoonhoven, de Perfume Lounge in Amsterdam en Hutjens Edelsmederij in Goes.

38 **Ik vertrek**
Ger Arons en Evert Doomernik bouwen in de stad Tanvald in het IJzergebergte, vlakbij de grens van het Reuzengebergte in Tsjechië, een klein vastgoedimperium.

44 **Wat betekent het nieuwe pensioenstelsel voor jou?**
Interview met Sasja Keijmel, Hoofd Actuariaat Pensioenfonds Detailhandel.

48 **"Hier heerst het gevoel: we doen het samen"**
Op de socials valt Jeans Centre op. Interview met HR-manager Chantal van Toorn en Recruitment & Employer Branding Coordinator Cindy Hendriksen.

50 **Win een VVV-bon**
Ook dit keer een kraker: de Jij&Wij kruiswoord-puzzel. Kom maar op met die inzendingen.

51 **"Allebei zijn wij moeder van een kind met een meervoudige beperking, voor hen zijn wij onze webwinkel gestart"**
Teamspirit met de opvallendste inzendingen van de afgelopen tijd. Stuur jij ook een foto van je team in?

52 **Jij& de achterpagina**
Na het succes van de Kids-winkels, experimenteert Mango nu ook met Teen-winkels, voor tieners van ongeveer 11 tot 13 jaar.

Volg ons op jijenwijbeleggen.nl
en Jij&Wij online op Insta en Facebook.

Jij&Wij Magazine verschijnt
3 x per jaar.
Oplage: 302.000 exemplaren
Concept & realisatie:
thepublisherswife
Gedrukt door: Habo DaCosta

Aan deze editie werkten mee:
Kees Beudeker, Theo Brugmans, Henk Groot, Henk Hokke, Laura van Horik, Sasja Keijmel, Lize Kraan, Marianne Kronenberg, Leonie Linotte, W. Plantinga, Marco Reijken, Steven Snoep, Louise Kranenburg, Noor Schräder, René Upperman, Wijnand van Till, Veerle van der Veer, Viktorija Veljanoska (hoofdredactie) en Ard de Wit.

Heb je vragen over jouw pensioen? Bel 0800-1972 (tussen 8.00-17.00 uur).

Pensioenfonds Detailhandel

Aan dit nummer kunnen geen rechten worden ontleend. Bij de samenstelling van deze uitgave is de inhoud met de grootst mogelijke zorg tot stand gekomen. Echter, cijfers en/of informatie kunnen in bepaalde gevallen achterhaald zijn bij het ter perse gaan van dit magazine.

Wil je Jij&Wij Magazine niet meer per post ontvangen?
Ga dan naar je persoonlijke pensioenomgeving achter de login op pensioenfondsdetailhandel.nl. Inloggen met DigiD.

Jij&Wij Magazine wordt verstuurd in een klimaatneutrale wikkel. Deze kan bij het GFT-afval.

NIEUWS

Een selectie van de laatste lifestyle nieuwtjes en leuke weetjes uit de retail en pensioenwereld.

Eerste circulaire warenhuis ter wereld in Nederland

Tomo, het eerste circulaire warenhuis ter wereld, zal begin 2023 zijn deuren openen in het overdekte winkelcentrum Mall of The Netherlands in Leidschendam. Het warenhuis krijgt onder meer een 'high vintage' afdeling met kleding van topmerken. Die kun je kopen of huren. Voor elk item geldt een kosteloze reparatieperiode van 5 jaar. Ook de verkochte beautymerken bij Tomo passen in het kringloopprincipe. Make-up, crèmes en luchtjes zijn alleen nog maar verkrijgbaar in navulverpakkingen.

Gespot!

In deze flagshipstore van Stieglitz in Amsterdam is het alsof je een tijdreis maakt. Terug naar de jaren '70. Met de Beatles, Provo en hippies op het Damrak. De in de winkel gebruikte kleuren zijn overheersend bruin, rood en oranje. Ook de patronen en prints op de muren doen denken aan de grafische vormen op vinyl platenhoezen uit die periode.

"Retail quotes

Spraakmakende quotes uit de detailhandel

"Consuminderen, daar geloven we niet in"

CEO Xenos, Linda Keijzer op Retailtrends.nl

"Verduurzamen? Grote spelers zoals wij kunnen het niet alleen"

Sustainability Manager H&M Nederland, Annet Feenstra op jijenwijbeleggen.nl

"Jonge shopper gebruikt social media als startpunt"

Conclusie onderzoek betaalbedrijf Klarna

De prijs gaat naar...

Hattrick voor Schuurman Schoenen, Bever en Zeeman tijdens de ABN Amro 'Retailer of the Year' verkiezing. Een competitie waarin consumenten hun favoriete winkelmerk kiezen. Niet alleen wonnen ze bij de ABN Amro 'Retailer of the Year' verkiezing titels voor de beste schoenen-, outdoor- en modezaak, ook sleepten ze de nummer één posities in de wacht voor beste winkelketen en dito webshop. Daarbij mocht Zeeman nog een vierde prijs aan het erelijstje toevoegen: de 'Sustainable Retailer of the Year Award'. Drop & Loop, een statiegeldconcept voor kleding, kreeg de Newcomer Retail Award.

Kijk dan

Het werk van Pensioenfonds Detailhandel wordt kritisch gevolgd door het Verantwoordingsorgaan (VO). Een groep van (oud) werknemers, (oud) werkgevers en gepensioneerden uit de retail. In Jij&Wij Magazine stellen ze zich aan je voor.

ERIK VEURTJES

Zit in het VO namens: Vakbond CNV vanaf 2007. "Ik ben gewoon geronseld, haha."
Nice to know: "Als het klopt, klopt het, maar zodra niet, dan kijk ik meteen wat ik eraan kan doen, ik kan niet tegen onrechtvaardigheid."
Droom: "Collega's zeggen wel eens: pensioen daar ben ik helemaal niet mee bezig. Met het VO wil ik bereiken dat mensen er wat vaker bij stil staan. Over 10 jaar ben ik ook zo oud. Dan is het fijn als je jezelf rust kunt gunnen."
Wil nooit meer: "Mijn vrijheid kwijtraken. In een latrelatie heeft ieder zijn plek. Door de week doe je je eigen ding en in het weekend spreek je af. En als we straks oud zijn, kunnen we voor elkaar zorgen."
Wat kan anders: "Hoe we de aarde gebruiken. Nu pas zeggen we: oh oh wat erg. Maar wat doen we eraan? Wees zuinig op wat je gebruikt en ga respectvol om met de dingen om je heen."
Ziet pensioen als: "Dat ik vrij ben en beschik over mijn eigen tijd. Niet meer nuttig hoef te zijn. Over 9 jaar kan ik met een gerust hart mijn dag verlummelen."
Wil met het VO bereiken: "Met het bestuur meepraten over de koers, ons niet voor het karretje laten spannen en een ambassadeur zijn voor een goed pensioen."
Wat verdien je hiermee? "De vacatievergoeding en de kosten voor het treinkaartje vanuit Groningen als ik naar de vergaderingen ga."
Vertel eens iets over jezelf wat weinig mensen weten: "Ik ga er het liefst ieder jaar op uit zonder te verspillend te zijn. Met mijn zoon ben ik recent naar Sevilla geweest. Dan overnachten we voor een paar tientjes in een hostel."

Opmerkingen of vragen voor het VO, stuur ze naar info@VObpfd.nl

PROFIEL

Naam: Erik Veurtjes.
Leeftijd: 57 jaar.
Woonplaats: Hoogezand-Sappemeer.
Burgerlijke stand: gescheiden, nu alleenwonend (latrelatie) en vader van een zoon en dochter.
Beroep/werkgever: Orthopedisch Schoenmaker (38 jaar) bij Stadtmüller Orthopedie.

INSIGHTS

Pensioenfonds Detailhandel telt 842.000 slapers

In 2021 zijn ruim 24.000 werknemers pensioen gaan opbouwen bij Pensioenfonds Detailhandel omdat ze in de retail zijn gaan werken. Uit ervaring weten we dat er in dezelfde periode ook weer tienduizenden werknemers stoppen met het opbouwen van pensioen bij het pensioenfonds. Dit omdat ze een baan buiten de branche krijgen, stoppen met werken of aan een studie beginnen. Hierdoor telt het pensioenfonds inmiddels al bijna 842.000 opgebouwde pensioenen van oud-retailwerknemers, die in de pensioenwereld ook wel 'slapers' worden genoemd. Circa 335.000 werknemers bouwen bij Pensioenfonds Detailhandel actief pensioen op. Wat betekent dat ze op dit moment werkzaam zijn in de retail en er dus elke maand automatisch geld opzij wordt gezet voor een inkomen voor later.

Tip 1: Verander je van baan? Ga je in een andere sector werken? Je kunt je pensioen dan meenemen. Dit heet waardeoverdracht. Maar je kunt het natuurlijk ook bij Pensioenfonds Detailhandel laten staan. Je opgebouwde pensioen blijft van jou. Op pensioenfondsdetailhandel.nl vind je meer informatie.

Tip 2: Op mijnpensioenoverzicht.nl check je hoeveel pensioen je tot nu toe hebt opgebouwd. Ook de hoogte van je AOW (het pensioen dat je krijgt bij de overheid), en wat je hebt opgebouwd bij andere pensioenfondsen en verzekeraars kun je hier terugzien. (Cijfers eind 2021).

Maximaal 10% van je pensioen in één keer op je rekening

Als de Tweede en Eerste Kamer instemmen met de wetgeving 'bedrag ineens', krijgen deelnemers die met pensioen gaan een extra keuzemogelijkheid.

Voorwaarden

Ga je straks met pensioen, dan heb je meer te kiezen. Vanaf 1 juli 2023 mag je namelijk maximaal 10% van je pensioen in één keer laten uitbetalen als je met pensioen gaat. Kies je hiervoor, dan vervalt de mogelijkheid op de zogeheten hoog-laag constructie en een AOW-overbrugging. Met de hoog-laag constructie keert Pensioenfonds Detailhandel in de eerste jaren van je pensioen een hoger pensioenbedrag uit. Daarna een lager bedrag. Kies je voor 'bedrag ineens', blijft de keuzemogelijkheid om je partnerpensioen om te ruilen naar meer eigen ouderdomspensioen en eerder of later met pensioen te gaan wel overeind.

Let op

Is 'bedrag ineens' een optie voor jou? Let op; je kunt er alleen gebruik van maken als je per jaar meer pensioen overhoudt dan 520,35 euro bruto. Ook moet je rekening houden met minder pensioeninkomen per maand. Je laat immers een deel van je pensioen in 1 keer uitbetalen. Een bedrag dat de Belastingdienst zal zien als extra inkomen. Met als gevolg een mogelijk hogere aanslag van de fiscus. Door het 'bedrag ineens' kunnen ook huur- of zorgtoeslagen of andere inkomensafhankelijke regelingen worden teruggeschroefd omdat je tijdelijk meer inkomsten ontvangt.

En nu?

Zodra de wetgeving in de Tweede en Eerste Kamer is goedgekeurd, vind je meer informatie op deze website. Met de pensioenplanner achter de login kun je op termijn berekeningen maken voor meer inzicht in je persoonlijke pensioensituatie.

Volg het nieuws over 'bedrag ineens' op pensioenfondsdetailhandel.nl.

Vragen voor Ard...

1 Klopt het dat er binnenkort een soort keurmerk is voor de beleggingen van Pensioenfonds Detailhandel, waarmee duidelijk wordt hoeveel impact zo'n investering heeft op het klimaat? Zoals de energielabels bij een huis of elektronisch product?

"Om inzicht te geven hoe duurzaam beleggingen zijn, komt er inderdaad een soort keurmerk zoals je dat ook kent bij auto's en huizen. Er zijn drie labels, grijs, licht- en donkergroen, om aan te geven hoe duurzaam de beleggingen zijn. Op onze websites pensioenfondsdetailhandel.nl vind je meer informatie. Op jijenwijbeleggen.nl ontdek je meer over onze beleggingen en waar we voor staan."

2 Als je met pensioen gaat, kun je dan het bedrag ook in één keer helemaal opnemen? Een soort van bingo, zeg maar.

"Je pensioen in één keer helemaal opnemen kan niet. Wel wordt het binnenkort mogelijk een deel van je pensioen in één keer uit te laten betalen als je met pensioen gaat. De wetgeving die dit mogelijk maakt is nog niet helemaal rond, maar zoals het er nu naar uitziet, kun je vanaf juli 2023 maximaal 10% van je pensioen in één keer laten uitbetalen. Let op: er zijn wel voorwaarden aan verbonden. Op onze website vind je hierover meer informatie."

3 Stel dat ik het leven laat, krijgt mijn partner dan mijn pensioen? En hoe zit het met mijn kinderen?

"Als je komt te overlijden, krijgt de achterblijvende partner maandelijks een bedrag uitgekeerd. Dat noemen we partnerpensioen. Dit gaat op als je getrouwd of geregistreerd partner bent óf een (notariële) samenlevingsovereenkomst hebt. Voor eventuele kinderen is er het wezenpensioen. Op het Uniform Pensioenoverzicht (UPO), die je jaarlijks van Pensioenfonds Detailhandel ontvangt, kun je daar meer informatie over vinden."

Ard de Wit is Hoofd Risk & Finance bij Pensioenfonds Detailhandel.

Groen blad

Bij Xenos check je sinds kort in één oogopslag hoe duurzaam het product is, wat je wilt kopen. Dit wordt aangegeven met symbolen: groene blaadjes. Hoe meer blaadjes een artikel scoort, hoe duurzamer het is. Maximaal kan een product 5 blaadjes krijgen. Daarbij wordt er op gelet of er bijvoorbeeld gebruik is gemaakt van hernieuwbaar materiaal en er geen giftige stoffen in zijn verwerkt. De Duitse supermarktketen Lidl testte vorig jaar eenzelfde soort concept: de Eco-score, waarin de ecologische impact van producten door middel van scores werd aangeduid.

Eva vraagt zich af

Op de winkelvloer stelt Eva Eikhout van BNNVARA de vragen die je zelf ook wel zou willen stellen. Volg: Eva vraagt zich af op YouTube (Jij&Wij), Insta (@jijenwijonline), Facebook (@jij&wijonline) en jijenwijbeleggen.nl.

Pensioen ABC

Gaat het je duizelen bij de woorden dekkingsgraad en AOW? Houd dan ons Pensioen ABC in de gaten! In deze rubriek leggen we elke keer een andere pensioenterm uit. Ditmaal: Uniform Pensioenoverzicht ofwel UPO.

De hoogte van het pensioen wat je straks ontvangt, is vooral afhankelijk van je loon en het aantal jaren dat je pensioen opbouwt. Je vindt dit bedrag op je Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Deze krijg je één keer per jaar toegestuurd. Het UPO is ook te vinden in je persoonlijke pensioenomgeving achter de login op de website van Pensioenfonds Detailhandel: pensioenfondsdetailhandel.nl. Inloggen met DigiD.

Klimaatbewust

Rituals wil sneller naar klimaatneutraal. In 2050 moet de CO2-uitstoot op nul staan en in 2030 zijn gehalveerd. Ook bol.com zet flinke duurzame stappen. De 'winkel van ons allemaal' brengt de CO2-uitstoot dit jaar nog verder terug en compenseert de rest. Hierdoor mag de online retailer dit jaar het Climate Neutral Certification-keurmerk op de producten plakken.

jij& reacties

In onze mailbox en op de socials komen er regelmatig leuke reacties van onze interviewkandidaten en lezers voorbij. Kleine greep:

"Lees ik het goed? Kan Karin Gladdines zich niet voorstellen dat ze niet meer naar haar werk gaat? Nou ik wel, liefst morgen al"

"Ik heb een boek geschreven: een leven vol toevalligheden. Kunnen jullie daar aandacht aan besteden?"

"Hemiplegie. Heftig verhaal. Halfzijdige verlamming van je lichaam. En dan toch werken. Respect Aaldert ten Napel!"

"Ik weet dat ik veel informatie over de interviewer heb uitgestort, maar die is helaas niet overal juist terechtgekomen"

"Hallo, het is Minecraft geen Mindcraft!"

"Lullig verhaal Joey van HiFi-Klubben: 'size matters voor geluidsboxen.' Pfff. Met mijn mini speakerset blaas ik iedereen weg"

"Lees ik nou op jijenwijbeleggen.nl dat er gebruikte lingerie als vintage lingerie wordt verkocht? Tamelijk ranzig"

"Goed nieuws dat het pensioenfonds met het Klimaatactieplan de duurzaamheidslat hoger legt"

"Serieus, het wordt tijd dat ik afhaak, de informatie over die masturbatiecursus van Christine le Duc is echt ruk"

"Kan het licht en de gevelreclame 's avonds uit? Het bespaart winkels een hoop energie (gas) en dat had in onze landelijke opslag kunnen zitten."

Bijzondere samenwerking: Mud Jeans x Van Gogh Museum

Vincent van Gogh schrijft in een van de brieven aan zijn broer: 'Hoop hebben op betere tijden moet niet een gevoel zijn maar iets doen in het heden.' Het citaat inspireerde circulair jeansmerk Mud Jeans en het Van

Gogh Museum tot de gezamenlijke collectie: Mud Jeans x Van Gogh Museum. De serie bestaat uit 100% gerecycled denim en bevat items zoals een jeans, spijkerjas, kimono en tassen. In de voering van elk product is het briefcitaat verwerkt en aan de buitenkant staat een wereldberoemd schilderij van van Gogh afgebeeld. De Mud Jeans x Van Gogh Museum-items zijn te koop of te huur.

BOSS
A+

“Ik mag echt met haar meedenken”

Soms is een klant niet alleen koning, maar ook een sfeermaker of inspiratiebron. Zo wordt medewerker Evelien van Asseldonk (29) van verfwinkel Colora in Uden blij van het enthousiasme van klant Yvonne Takken (50), en is Yvonne op haar beurt zeer tevreden met het advies in de winkel.

Laura van Horik Steven Snoep

Evelien:
“Yvonne staat open voor advies. Laatst hebben we een nieuwe kleur verf voor haar keuken uitgezocht. Ze kwam een paar weken later terug om te vertellen hoe goed het allemaal was gelukt. Ik waardeer het dat ze laat merken hoe blij ze is met het eindresultaat. Dat geeft voldoening. Ik mag echt met haar meedenken.”

Yvonne:
“10 jaar geleden kwam ik voor het eerst bij Colora. Toen al was ik heel tevreden over het interieuradvies en de verf. Evelien is geïnteresseerd in je als persoon en geeft altijd verstandig advies. Fijn, want ik ben nogal een twijfelkont. Evelien neemt altijd alle tijd voor me.”

“Naar mijn pensioen uitkijken, vind ik iets verdrietigs hebben”

9 jaar werkt Alvin bij een kledingzaak, waar hij naar eigen zeggen een beetje te lang is blijven hangen. Naast die baan studeert hij fotografie aan de Fotovakschool in Rotterdam. Met het idee om een droomcarrière te maken.

Laura van Horik Steven Snoep

ALVIN DEN OTTER (33)
WERKT ALS SCHOENONTWERPER BIJ MASCOLORI IN ROTTERDAM.

Zijn gezondheid speelt hem in die periode parten. “Ik kwam erachter dat ik ADHD heb, wat me in het dagelijks leven en met name mijn werk, blokkeerde. Luide muziek, drukte en het constant switchen van taken in de winkel, waren voor mij bijvoorbeeld enorm onhandig. Ik werd steeds ongelukkiger, en na mijn studie ben ik in een burn-out beland.”

KLEUR

Er volgt een lange periode van herstel, waarin Alvin hard aan zichzelf werkt, totdat hij na 5 jaar het punt bereikt, waarop hij werk weer ziet zitten. “Hoewel ik niet goed wist wat ik wilde, alleen dat het iets met kleur moest zijn. In een grijs verleden had ik al eens bij Mascolori gesolliciteerd, maar daar hadden ze op dat moment niemand nodig. Toch leek het me nog steeds heel leuk om daar te werken. Mijn jobcoach heeft toen een gesprek voor me weten te regelen.”

Alvin gaat kort daarna als stagiair bij Mascolori aan de slag. “Ik kreeg al snel grote opdrachten. Ik mocht bijvoorbeeld schoenen ontwerpen voor minister Hugo de Jonge en het toneelgezelschap van het Rotterdamse Luxor Theater. Supergaaf. Vervolgens raakte ik door de corona lockdowns even uit beeld, maar werd na een half jaar gelukkig weer aangenomen. Nu ontwerp ik, geef advies aan klanten en houd het posten op de social media bij.”

EIGEN INVLOED

Alvin dankt het mede aan zijn werkgever dat hij uit deze donkere periode is gekomen. “Ik had niet per se de vereisten voor deze baan, maar ze hebben me hier echt een kans gegeven. Op basis daarvan heb ik mezelf kunnen bewijzen en ontwikkelen, en dat zorgt voor een groot loyaliteitsgevoel. Eigenlijk heeft deze baan nooit als werk gevoeld, absoluut niet. Ik ben daarom trots op wat ik de afgelopen jaren heb bereikt, en het is leuk om te zien wat mijn invloed op de collectie is. Ik voeg hier daadwerkelijk iets toe en zie een stukje van mezelf terug.”

WERKEN GEEN STRAF

Hoe het er later voor Alvin uitziet, houdt hem nauwelijks bezig. Hij blijft in ieder geval doorwerken zolang het leuk is. “Ik weet het, dit klinkt helemaal niet verstandig, maar ik probeer zo min mogelijk bij mijn pensioen stil te staan. Als ik op mijn zevenstigste nog steeds voldoening uit mijn werk haal, waarom zou ik er dan mee stoppen? Ik denk dat je alleen uitkijkt naar je pensioen als werk een straf is. Het heeft zelfs iets verdrietigs om er nu al bij stil te staan. Wie weet zet ik op mijn zestigste nog wel iets nieuws op. Ik houd van werken. Sterker nog, ik kom nooit aan mijn vakantiedagen toe.”

ACHTERGROND

Alvin woont in Zwijndrecht samen met zijn Amerikaanse partner Dominic. Op zijn vijftiende ging hij van de middelbare school naar het mbo en studeerde 2 jaar Sociaal Pedagogisch Werk. Naast zijn eerste baan in een kledingzaak, behaalde hij zijn diploma aan de Fotovakschool in Rotterdam. Inmiddels werkt hij 4 dagen in de week bij Mascolori.

“Deze baan heeft nooit als werk gevoeld, absoluut niet”

“Veel mensen leven naar hun pensioen toe, maar het is je niet altijd gegeven”

“Als ik met pensioen ga, wil ik mijn eigen camping runnen”

Als grapje oppert Dominique Bosgraaf weleens dat ze haar werk in de zorg vaarwel zou zeggen voor een baan bij Ladonna in Almere. Haar favoriete plek voor de aanschaf van tarotkaarten, wierook en edelstenen. Wat denk je? Precies. Toeval bestaat niet.

Laura van Horik Steven Snoep

DOMINIQUE BOSGRAAF (26)
WERKT BIJ LADONNA IN ALMERE.

Vanaf het moment dat ze zich kan herinneren is Dominique geïnteresseerd in spiritualiteit. Haar huis staat inmiddels vol met edelstenen. Bij Ladonna heeft ze door de jaren heen bijzondere exemplaren mogen kopen, vertelt ze. “In Almere is het de winkel waar je moet zijn als je affiniteit hebt met spiritualiteit. Edelstenen, boeken, tarotkaarten, wierook, beeldjes, lampen, dromenvangers… Hier vind je van alles. Vooral de edelstenen spreken mij aan. In eerste instantie ging ik er altijd zelf naar op zoek, maar inmiddels heb ik mijn man ook aangestoken. Het is nu een gezamenlijke hobby.”

KLANTCONTACT

Dominique had nooit gedacht dat er daadwerkelijk een moment zou komen waarop ze bij Ladonna zou gaan werken. Toch kreeg ze maanden terug ineens een berichtje dat de zaak winkelpersoneel zocht, en hoewel Dominique er nu nog maar kort werkt, zegt ze absoluut geen spijt te hebben van haar keuze om de ouderenzorg te verlaten. “Het helpen van klanten, ver- en inkopen, bevalt hartstikke goed. Uiteindelijk is het de bedoeling dat ik assistent filiaalmanager word, maar dat ben ik nu nog allemaal aan het leren. Momenteel vind ik vooral het klantcontact erg leuk. Uitleg kunnen geven over wat we allemaal in huis hebben, helpen bij vragen. Dat gaat me tot nu toe aardig af. Want ik heb gelukkig best wat basiskennis. Van mijn hobby heb ik mijn werk gemaakt, wat wil je nog meer?”

EIGEN CAMPING

Een vraag die ze meteen kan beantwoorden. Dominique koestert nog een andere grote droom. Namelijk een stuk land met een huis en camping erbij. “Als ik met pensioen ga, wil ik mijn eigen camping runnen,” zegt ze vol overtuiging. “Dat lijkt me ontzettend gaaf. Ik denk dan aan een soort natuurcamping, dus heel primitief. Mijn man en ik gaan graag kamperen. Als we ook maar een paar dagen vrij zijn, pakken we meteen de tent en gaan op pad. Of het nu in Nederland, de Ardennen of zelfs Zweden is. We zoeken gewoon de mooiste plekjes op. Het leven begint voor mijn gevoel pas net. Ik zou niet weten wat ik aan pensioen ga krijgen. Veel te vroeg ook om daar nu al in te duiken. Ik ken mensen om mij heen die dat wel doen. Die leven ernaar toe. Begrijp ik niet. Hoe weet je nu al dat je er dan van kunt genieten. Pluk de dag.”

ACHTERGROND

Met haar man Jordy woont Dominique in Almere. Ze deed een opleiding tot verpleegkundige en was zo’n 10 jaar werkzaam in de zorg. Inmiddels heeft ze een baan van 4 dagen in de week bij Ladonna.

“In die fase van mijn leven wil ik geen zorgen meer”

Op zijn achtiende drinkt hij voor het eerst koffie. Veel indruk maakt dat niet. Totdat Bob Hoogerhuis (31) bij Nespresso aan de slag gaat. “Er is een geschikte koffiesoort voor ieder moment van de dag.”

Laura van Horik Steven Snoep

BOB HOOGERHUIS (31)
WERKT BIJ NESPRESSO
DEN HAAG EN LEIDSCHENDAM.

Klanten komen regelmatig binnen voor hun oude, vertrouwde koffie, maar Bob vindt het juist leuk om ze een nieuwe soorten te laten ervaren. “Dat stukje beleving in de winkel is belangrijk,” vertelt hij. “Ik wil klanten meenemen in de wereld van koffie, door ze aan de bar andere smaken te laten proeven dan ze gewend zijn. Daar krijg ik energie van.”

VERSCHIL

In de winkel is er eigenlijk altijd wel een nieuwe koffiesmaak of product. Het assortiment van Nespresso is volgens Bob in de afgelopen 2 jaar enorm uitgebreid. “Je kunt nu kiezen uit minstens 70 verschillende soorten koffie. Moeilijk om te onthouden, maar het maakt het werk als koffiespecialist alleen maar interessant. Ik heb al onze producten inmiddels geproberd en drink allang niet meer één soort, maar wissel door de dag af.”

COACHEN

2 jaar geleden komt Bob via via bij Nespresso terecht. Daarvoor werkt hij ruim 5 jaar bij een uitzendbureau voor horecapersoneel als account- en regiomanager. Nu is Bob Boutique manager van 2 locaties: Nespresso Den Haag en de vorig jaar geopende winkel van Nespresso in Westfield Mall of the Netherlands in Leidschendam. In beide zaken is zijn grootste rol het coachen van de koffiespecialisten: “Hoewel ik meehelp in de verkoop, is de ondersteuning en ontwikkeling van mijn collega’s mijn voornaamste job. Als de koffiespecialisten hun werk maar goed kunnen doen en het verhaal overbrengen op de klanten. Daar gaat het om. Als ik dan vervolgens resultaat zie, mensen zie groeien, geeft dat echt een voldaan gevoel. Daarnaast word ik blij van het stukje hospitality, de gastvrijheid richting klanten.”

GEEN ZORGEN

Als Bob aan zijn pensioen denkt, moet hij toegeven dat dat voor hem nog iets abstracts is. “Het lijkt allemaal nog erg ver weg, dus ik heb geen idee hoe mijn pensioen er tegen die tijd uitziet. Toch geeft het me een fijn gevoel dat ik door het opbouwen ervan, straks zekerheid heb als ik stop met werken. Dat ik me geen zorgen hoef te maken in die fase van mijn leven en leuke dingen kan blijven doen. Ik vertrouw erop dat mijn pensioen goed voor me wordt geregeld, mits ik natuurlijk blijf werken. Wat ik wel van plan ben, zolang ik er plezier in heb."

ACHTERGROND

Bob woont samen met zijn vriendin Laura in Hoogland, een dorp onder de rook van Amersfoort. Hij studeerde Commerciële Economie in Groningen en kwam daarna bij een uitzendbureau terecht. Inmiddels werkt hij 5 dagen in de week bij Nespresso. Er zijn 2 onderdelen die voor Bob altijd centraal staan in zijn werk: gastvrijheid en beleving.

“Ik heb alle koffiesoorten inmiddels geprobeerd en drink al lang niet meer één soort, maar wissel door de dag af”

“Je denkt constant: ik leef vandaag, maar morgen misschien niet meer”

Te voet en nog maar 14 jaar oud vlucht Delshad Bello (20) zonder zijn familie uit Syrië. Door de oorlog is het leven in zijn eigen land onmogelijk geworden. Nu, 6 jaar later, werkt hij bij Kashkol, een avondwinkel in Den Haag.

Laura van Horik Lize Kraan

In 2016 vlucht Delshad, aangespoord door zijn ouders, samen met andere kinderen en volwassenen, naar Turkije. Dagen achtereen lopen ze om de Turkse grens te bereiken. “Soldaten van het leger van president Assad hadden mijn ouders ingeprent, dat hun kinderen over een paar jaar in de oorlog mee zouden moeten vechten. Mijn vader en moeder waren doodsbang. ‘Vlucht jongen’, zeiden ze. Maar zelf konden ze niet mee. Allebei kwakkelden ze met hun gezondheid. Bovendien wilde mijn vader niet weg uit zijn dorp. Toen ik een paar dagen op de vlucht was, besefte ik dat ik er voortaan alleen voor zou staan.”

ZORGEN

De overstap lukt. In Turkije verenigt hij zich met een broer en zus die eerder op de vlucht waren geslagen. “Het was een ontzettend moeilijke periode. In het begin was ik alleen maar aan het huilen. Ik miste mijn ouders en sprak ze door de slechte internetverbinding nauwelijks.” Toch gaat Delshad in Istanbul aan het werk. 3 jaar lang maakte hij 13 tot 14 uur per dag trouwjurken. Totdat het moment komt, waarop hij zich realiseert dat hij in zijn nieuwe land op deze manier net zomin een toekomst heeft. “Ik was alleen maar aan het werk om te overleven. Ik kon amper rondkomen. Daarnaast maakte ik mij constant zorgen of mijn ouders het wel zouden redden.”

OVERSTAP

Pas na lang aarzelen besluit Delshad uit Turkije te vertrekken. Via een smokkelroute loopt hij van Turkije naar Griekenland. Een kat-en-muisspel met douane en militairen. Wie wordt gepakt, belandt in de gevangenis of wordt teruggestuurd naar Syrië. In Griekenland weet hij een vliegticket naar Nederland te bemachtigen. Hij belandt in het opvangcentrum in Ter Apel en wordt daarna overgeplaatst naar het AZC in Echt. “Samen met een vriend ben ik elke dag 5 zinnen Nederlands gaan leren, want we hadden niets te doen. Overdag leerden we en ’s avonds oefenden we met de medewerkers.”

DE NEDERLANDSE TAAL

Na 4 maanden krijgt Delshad zijn verblijfsvergunning en gaat in Den Haag wonen. Bij koopjesketen Action vindt hij zijn eerste baan. “Maar dat was nog iets te hoog gegrepen. Ik sprak de taal

“Door het vele contact met de klanten, met name achter de kassa, is mijn taal inmiddels enorm vooruitgegaan”

Delshad vlucht in 2016 uit Syrië, aangespoord door zijn ouders.

onvoldoende en kreeg een black-out als ik klanten snel moest helpen.”

Nadat hij bij Action is gestopt, vindt hij parttime werk bij avondwinkel Kashkol in Den Haag. “Ik schaamde me in het begin ontzettend voor mijn gebrekkige woordenschat. Ik durfde geen fouten te maken, maar op den duur kwam ik tot het inzicht dat ik het juíst gewoon moest proberen. Door het vele contact met de klanten, met name achter de kassa, is mijn taal enorm vooruitgegaan. Ik heb ook 3 jaar Engels gestudeerd, maar Nederlands spreek ik nu zelfs beter,” glundert hij.

FAMILIE

Anderhalf jaar na zijn aankomst in Nederland, krijgt Delshad het voor elkaar dat ook zijn ouders hiernaartoe mogen komen. “Mijn ouders verblijven nu in het AZC in Zoetermeer. Ik ben zó blij dat dat is gelukt. Ik kon het gewoon niet geloven toen ik ze op Schiphol zag aankomen. Na 5 jaar kon ik mijn ouders eindelijk weer een knuffel geven.”

Toch is het voor Delshad moeilijk te verkroppen, dat niet zijn hele familie bij elkaar is. “Ik zou het zo mooi vinden om ooit weer eens samen in één huis te zijn. Al is het alleen maar om een keer te ontbijten of met elkaar te zijn voor het avondeten. Maar dat wordt lastig. Weliswaar is één van mijn broers nu ook in Nederland, maar de ander woont in Duitsland. En een zus verblijft in Turkije en de ander in Syrië. Op de plek waar zij woont, is het nu gelukkig redelijk veilig.”

DROMEN

Delshad richt zich nu op zijn dromen. Naast zijn werk doet hij de opleiding Helpende zorg en welzijn, op mbo-niveau 2. Als het goed is, haalt hij begin volgend jaar zijn diploma. Daarna wil hij door. “Mijn idee is om eerst mbo, dan hbo en dan universiteit te doen, zodat ik tandarts kan worden. Dat wil ik al van kleins af aan. Daarmee kan ik iets terugdoen voor de mensen hier.”

ACHTERGROND

Delshad is net 20 jaar geworden. Dat is de leeftijd waarop je verplicht pensioen bij ons gaat opbouwen als je in de detailhandel werkt. Een deel van de maandelijkse premie wordt als percentage van je brutoloon ingehouden en een deel komt voor rekening van je werkgever.

Shoppen in Leeuwarden

In Leeuwarden is de natuur nooit ver weg. Je fietst vanuit het centrum binnen een paar minuten zo het Friese polderland in. Ook in het bruisende hart van de stad zijn er rustige plekken. Slenter langs de grachten, over de knusse straatjes en stop even bij de Oldehove: de toren van Pisa van de lage landen, trots van Ljouwert en niet bepaald waterpas gebouwd.

Laura van Horik

6x TIP VAN LOCAL

1 KLUP DE DAG

Of je nu komt voor een paar fancy sneakers, die leuke spijkerbroek of een opvallende accessoire: bij Klup de dag ben je aan het juiste (en hippe) adres. Klup de dag verkoopt allerlei bekende merken zoals: Levi's, Another Label, Olaf Hussein en Vans. Daarnaast zorgt de fijne sfeer in de winkel ervoor dat je je snel op je gemak zult voelen.
Nieuwestad 53

2 DRESSES AND A SUIT

Simon: "Deze winkel heeft met name damesmode, dus het is helaas niets voor mij, maar ik vind het wél een speciale zaak. Als ik voorbij loop, valt mijn oog altijd op het leuke en opvallende assortiment. Zeker een winkel om de aandacht op te vestigen en waar je, als je dan tóch in de stad bent, eens een kijkje zou moeten nemen." *Bagijnestraat 64*

3 NØRD

Deze conceptstore verkoopt niet alleen grote merken, maar biedt daarnaast expositieruimte aan beginnende ontwerpers. Bij NØRD vind je speelgoed, boeken, servies en verzorgingsproducten. Kern van al die producten is duurzaamheid. Verrassend is de hoek met bijzondere planten. Iedere week aangevuld met nieuwe botanica.
Sint Jacobsstraat 15

4 VANWINI

Als webshop gestart, maar inmiddels is VANWINI een fysieke winkel in de stad. Op woongebied vind je er van allerlei pareltjes, en dan met name in Scandinavische stijl. Niet verder vertellen: producten die je niet snel ergens anders zult vinden. *Schrans 81*

5 TUTTE BELLE

Ben je op zoek naar leuke merken voor je kinderen, dan ga je bij Tutte Belle niet snel misgrijpen. Oilily, Ammehoela, Molo en zo kunnen we nog wel even doorgaan. Ook schoenen - bijvoorbeeld cowboylaarzen van Bootstock - en accessoires als tassen en sieraden zijn er voor de kleinsten te vinden. *Kleine Kerkstraat 16*

6 HOUSE OF TASTE

In de gekoelde vitrine van deze Leeuwarder delicatessenzaak liggen lekkernijen die de moeite waard zijn om te proberen.Zoals de Friese droge worst, een Roodbonter kaassalade en een Kâld Klestke Ljoch (licht Fries biertje). *Kleine Kerkstraat 36*

TIP VAN LOCAL

7 PANTA REI (WIE SCHRIJFT DIE BLIJFT)

Simon: “Een gaaf antiekwinkeltje en een begrip in de stad is voor mij Panta Rei, te vinden op de Tuinen nummer 13. Het ligt wat uit de route van de grote winkelstraat, maar geloof me: absoluut de moeite waard om te bezoeken. Vergeet daarnaast niet de diverse creatieve ateliers en winkeltjes in de Blokhuispoort. Dit is de oude gevangenis van Leeuwarden, waar verschillende bedrijven, naast de bibliotheek en 2 restaurants, inmiddels hun plek hebben gevonden.” *Blokhuisplein 40*

TIPS VAN EEN LOCAL:
SIMON VAN DER WOUDE

Simon van der Woude is geboren en getogen in Leeuwarden. Hij is er vanaf de jaren ‘80 stadsfotograaf. Sinds vorig jaar oktober heeft hij ook een eigen winkeltje in Leeuwarden: Mooi Skeef. Hier verkoopt hij Leeuwarder souvenirs, cadeaus en prints. Daarnaast organiseert hij fototours: een rondleiding en fotoworkshop in één.

“Zie thee als wijn: voor sommige soorten moet je gewoon de tijd nemen”

De klassiek houten toonbank is het eerste wat opvalt aan theewinkel Betjeman & Barton in Amsterdam. Op schappen erachter staan grote potten met thee in knallende kleuren. De winkel wordt gerund door Dineke van Bommel (51) en haar man Marc (57).

Laura van Horik Wijnand van Till

BETJEMAN & BARTON

BETJEMAN & BARTON
BETJEMAN & BARTON
BETJEMAN & BARTON
BETJEMAN & BARTON
BETJEMAN & BARTON

BETJEMAN & BARTON

URBAN
NATURE
CULTURE
AMSTERDAM

BETJEMAN & BARTON

Aan een winkel had Dineke nooit gedacht, maar hoe langer ze er met haar partner bij stilstond hoe logischer het leek.

"Thee vormt een goede combinatie bij het eten, net zoals wijn"

"Het is tijd voor thee," zegt Dineke vrolijk nog geen minuut nadat de verslaggever en fotograaf binnen zijn. Uit de theekan, stroomt Les Invités in de strakke design kopjes van porselein. Dineke: "Wist je dat thee pas thee mag worden genoemd als het afkomstig is van de theeplant Camellia sinensis? In feite komen alle soorten thee van dezelfde plant, maar de plukwijze en de manier van bereiden bepaalt wat voor soort het is. Witte thee wordt bijvoorbeeld alleen in de lente geplukt. Daarbij worden de jongste, ongeopende knoppen verzameld. En zwarte thee, die je misschien van de wintersport kent, is bijna volledig geoxideerd. Je kunt het zo gek niet bedenken, maar wij hebben alle soorten in de winkel."
Het klinkt Engels, maar het merk Betjeman & Barton is Frans. Of eigenlijk, Arthur Betjeman was een Engelsman die in Parijs verzeild raakte om daar in 1919 met Percy Barton, zijn geliefde, hun eerste theezaak op te zetten aan de Boulevard Malesherbes. Die bestaat nog steeds. Een poezelig klein grijs winkeltje, bijna geheel in beslag genomen door een enorme kroonluchter. Inmiddels zijn er wereldwijd 20 zaken. Dineke: "Destijds begonnen zij met de verkoop van kwaliteitsthee en eigen gemaakte melanges. Mengen doen we nu nog steeds."

THEESALON

De naam thee is waarschijnlijk afkomstig uit het Chinese dialect Minnanyu. Als Dineke over thee begint te vertellen is het alsof de grote Winkler Prins Encyclopedie opengaat. Toch zit de ondernemer nog niet zo lang in het vak. "Marc komt uit de financiële wereld, ik uit de facilitaire hoek. 10 jaar terug hebben we Bommels Conserven opgericht, inmiddels BOMMEL & BOMMEL Delicatessen. Dat was echt vanuit de passie voor mooie producten van hoge kwaliteit, die wij in Frankrijk vonden en voor zover wij wisten, niet in Nederland te vinden waren. Toen we later voor besprekingen in Frankrijk waren, kwamen we bij een theesalon terecht met hele mooie merken die we nog nooit in Nederland hadden gezien. We zijn wat gaan rondbellen, en zo is het balletje gaan rollen."

OVERNAME WINKELS

De vorige eigenaar van Betjeman & Barton, klant van BOMMEL & BOMMEL, vraagt Dineke en Marc of zij interesse hebben in het overnemen van haar bedrijf. "Aan een winkel hadden wij nog nooit gedacht, maar hoe langer we erbij stilstonden, hoe logischer het ons leek, in combinatie met het bestaande bedrijf. We besloten er dan ook voor te gaan en namen een groothandel en twee Betjeman & Barton winkels in Den Haag over. In 4 maanden tijd was alles geregeld en op 1 september 2018 kregen we de sleutels. Maar we zijn pas in 2020 geopend, omdat we de winkel eerst naar onze eigen hand wilden zetten."

IN DE HOOFDSTAD

Dineke is van het doorpakken. Wanneer de eigenaar van de Betjeman & Barton winkel in Amsterdam aangeeft te willen stoppen, zeggen ze volmondig ja. "De winkel in Amsterdam is overigens weer compleet anders dan de zaken in Den Haag," vertelt ze. "Dat is een bewuste keuze. Het is belangrijk om te kijken wat past in de omgeving. De winkel in Den Haag is bijvoorbeeld een monumentaal pand, vrij klassiek ingericht, met oude kasten, maar deze Betjeman & Barton in Amsterdam heeft een veel strakker en moderner interieur. Iedere winkel moet uniek zijn."

KERSTTHEE

Dineke beent door de theeshop naar de gekleurde blikken achter de vintage toonbank. Die toonbank is het vertrekpunt geweest bij de inrichting. "In deze potten bewaren we de favorieten van onze klanten. In deze pot bijvoorbeeld, zit een mengsel van citroengras en gember. En die daar heeft weer een compleet andere inhoud. Dat is onze kerstthee, een melange van sinaasappel en kaneel. Het hele jaar door wordt die door onze klanten gedronken. Zelf ben ik van de klassieke thee, maar daar moet je echt even voor gaan zitten. Zie thee als wijn: voor sommige soorten moet je gewoon de tijd nemen."

THEE EN KAAS

In de winkel vind je ook delicatessen. Dineke wijst naar een grote zwart-wit foto van Galerie Vero Dodat in Parijs. De link naar de eerste stad waar Betjeman & Barton zich vestigde. "De delicatessen die je hier ziet, importeren we uit allerlei Europese landen. Daarnaast verkopen we van alles voor de gedekte tafel. Want mensen realiseren het zich niet vaak: thee vormt een goede combinatie bij het eten, net zoals wijn. Zo kun je diverse theesmaken bij diverse soorten kaas proberen. Dan heb je eerst de warmte van de thee en daarna proef je de kaas nog intenser."

ACHTERGROND

Als ondernemer bouw je geen pensioen op bij Pensioenfonds Detailhandel. Wel betaalt Dineke van Bommel iedere maand pensioenpremie voor de werknemers van theewinkel Betjeman & Barton. Gemiddeld genomen betaalt de werkgever ¾ van de premie en de werknemer ¼. Op mijnpensioenoverzicht.nl check je hoeveel pensioen je tot nu toe hebt opgebouwd.

“Vrouwen zijn al lang into gaming, onderschat dat niet”

Kees Beudeker Lize Kraan

De markt voor gaming verandert razendsnel, zegt Valentina Leitao-Duarte (29).

In het loopje door de schuifdeuren, op weg naar de brede zwarte verkoopbalie, schetst Valentina vrijwel meteen hoe divers de klantenkring voor games is geworden. Zo kwam er onlangs een hoogbejaarde dame binnenschuifelen. “Ik denk dat ze ruim in de 80 was. Nadat ze eerst wat had gerommeld in haar tas, legde ze zwijgend een gebroken kabeltje voor mijn neus, het koperdraad stak er nog net niet uit. ‘Mevrouw’, zei ze, ‘ik heb een groot probleem, kunt u me alstublieft uit de brand helpen? Mijn Game Boy van Nintendo ligt al een paar dagen werkloos op het nachtkastje, hij wil niet meer opladen.’ ‘Fantastisch’, antwoordde ik per ongeluk, want zo’n Game Boy van Nintendo krijg je niet dagelijks te zien. Dat is echt de Nokia telefoon onder de gameconsoles, zeker 30 jaar oud. Ze speelde er nog iedere dag mee, vertelde ze. Donkey Kong. PacMan en Mario. Helaas kon ik haar niet meer aan zo’n kabeltje helpen, het wordt niet meer gemaakt.”

CASUAL GAMER

Valentina vindt dit soort verrassende ontmoetingen met klanten het mooiste onderdeel van het werk bij Game Mania. Bijna per toeval is ze er 2 jaar geleden begonnen, nadat ze met haar dochter in de stad, de vacature op de winkelruit zag: ‘Verkoopkracht gezocht voor de weekenden en de koopavonden’. Vanaf dat moment is het snel gegaan. “Nog geen week nadat ik dacht: waarom eigenlijk niet, ik ga solliciteren, kon ik op gesprek komen. En inmiddels ben ik shopmanager, maak ik de roosters, stuur het team aan, houd de cijfers bij, plaats de bestellingen en help in de verkoop.”

ANDERE OUDERS ADVISEREN

Ook organiseert ze als shopmanager speciale game-events in de zaak. Denk aan Pokémon ruilmiddagen en bowlingtoernooien voor de Nintendo e-sports. Valentina: “Zelf ben ik een casual gamer, maar ik kan eigenlijk met elk type klant uit de voeten. Ik leer graag en ben nieuwsgierig. Daarbij merk ik, als ouder van een dochtertje van 9, dat ik andere ouders beter kan adviseren welke games leuk zijn voor hun kinderen. Belangrijk, want kinderen beginnen steeds eerder achter het beeldscherm. Game Mania helpt je daarbij: welke producten geschikt zijn voor welke klanten. Bovendien is er veel ruimte om nieuwe games te testen. Toch merk ik met de 2 andere meiden in het team, dat je heel af en toe nog weleens wordt onderschat. Een misrekening, want vrouwen zijn al heel lang into gaming.”

“Mijn favoriete game? Voor de feestdagen? Dat zijn eigenlijk mijn all time favourites: Pokemon Violet én Hogwarts Legacy. Estelle, mijn dochter is helemaal into Minecraft.”

PENSIOENWEETJE

Voor Pensioenfonds Detailhandel geldt een wettelijke verplichtstelling. Dit hebben werkgevers- en werknemersorganisaties samen afgesproken. Zo worden de risico’s gedeeld en de kosten beperkt. Daarmee is pensioen een arbeidsvoorwaarde. Elke maand leg je beiden geld in, wat slim wordt belegd. Zo bouw je samen aan je inkomen voor later.

“Kinderen starten steeds vroeger met gaming”

“Tot ver in mijn twintigste wist ik niet goed wat ik wilde worden”

“Ik realiseerde me steeds vaker, hoe mooi de kans was die mijn ouders me hadden geboden”

In eerste instantie lijkt het Mike Hutjens (34) geen goed idee om de edelsmederij van zijn ouders over te nemen.

“Tot ver in mijn twintigste wist ik niet goed wat ik wilde worden,” vertelt Mike. Hij staat met zijn armen over elkaar in de deuropening van Hutjens Edelsmederij in de winkelhoofdstraat van Goes. Vaag doet hij denken aan de leadzanger van Fontaines DC, een punkbandje uit het Ierse Dublin. Een tatoeage kiert onder de mouw van zijn strak gestreken overhemd en om zijn pols rust een Rolex van staal en geel goud. Hij legt uit dat hij eerst CIOS heeft gedaan, in de bouw heeft gewerkt, een blauwe maandag pakketten heeft bezorgd en een jaar door Australië heeft gereisd. “Op een gegeven moment ben ik net als mijn vader Vakschool Schoonhoven gaan doen en bij Schaap en Citroen juweliers terechtgekomen.”

EIGEN DRAAI

In de Rotterdamse winkel van het premium juweliershuis begint hij als stagiair, om daarna door te groeien tot verkoopadviseur. Bij de vestiging in Den Haag wordt Mike nog even assistent-bedrijfsleider. Toch besluit hij zijn droom waar te maken en naar Barcelona te vertrekken. Plan: werk vinden bij een exclusieve juwelier. Mike: “Dat bleek lastiger dan ik had gedacht en ondertussen realiseerde ik me steeds vaker: hoe mooi de kans was die mijn ouders me hadden geboden om hun bedrijf verder uit te bouwen. Een edelsmederij die mijn vader 40 jaar geleden startte vanuit de woonkamer. Uiteindelijk heb ik de knoop doorgehakt en bij mijn ouders aangegeven, dat ik het alsnog graag wilde proberen, maar wel met de ruimte om een eigen draai aan de onderneming te kunnen geven. Dus terug naar Goes.”

IK WIL ER VOOR IEDEREEN ZIJN

Na 2,5 jaar als verkoper en manager in de zaak van zijn ouders, neemt Mike op 1 oktober 2021 de zaak over. Gelijk zet hij een aantal grote veranderingen in gang. Zo is de winkel nu fiftyfifty edelsmederij/juwelier geworden. Daarnaast verhuist hij de zaak naar de winkelhoofdstraat van Goes. “Ik merkte dat consumenten toch een extra drempel ervaren om bij een edelsmederij/juwelier binnen te stappen. Het is het idee dat het duur is. Terwijl ik er voor iedereen wil zijn, of je nu een ring koopt van 80 euro, of een horloge van 1000, je moet je meteen welkom voelen. Daarom hebben we het winkelpand in de afgelopen 7 maanden helemaal verbouwd.”

VINTAGE ROLEX

Zijn architect, tevens een vriend en gitarist bij de hardcore/metal band DOGMA, waarin Mike de bassist is, heeft het interieur ontworpen. Strak design met veel Scandinavische invloeden en houten meubels. De ruimte oogt daardoor verrassend licht en open. Mike: “Terwijl je aan de buitenkant door de subtiel aangelichte sieraden en horloges wel als een juwelier de aandacht trekt. Met als extra publiekstrekker de occasion-exemplaren van exclusieve Zwitserse horloges, die we sinds kort in de collectie voeren.”

“Wat mijn droom is? Het gezicht van Zeeland worden met handgemaakte sieraden en vintage horloges.”

PENSIOENWEETJE

Samen met je werkgever bouw je iedere maand aan een inkomen voor later. Omdat sparen alleen onvoldoende oplevert, wordt het geld door ons op een verantwoorde manier belegd in aandelen, leningen van overheden en bedrijven, vastgoed en hypotheken. Ontdek op jijenwijbeleggen.nl onze beleggingsstrategie.

“Wij kopen hier op gevoel in. Eigenlijk wat we zelf leuk vinden”

Volgens Chantal (38) heeft de naam Streakers helemaal niets te maken met personen die bij openbare evenementen onverwachts in hun nakie ten tonele verschijnen, met als doel de events te verstoren om met die provocatie zichzelf in de schijnwerpers te plaatsen, of aandacht te vragen voor een bepaald doel waar ze achter staan.

Nee, Streakers is Streakers, omdat de winkel nou eenmaal Streakers is genoemd en je zonder kleren nogal bloot bent. In Schoonhoven een begrip overigens. Het zijn 2 zaken die zich op een steenworp afstand van elkaar bevinden in het historisch hart van de zilverstad, die zijn bijnaam kreeg door de vele zilversmeden die zich in de zeventiende en achtiende eeuw in het middeleeuwse vestingstadje vestigden.

OEPS, EEN BEKENDE HEEFT AL ZOIETS

Chantal komt zelf uit Bergambacht. Maar woont nu alweer jaren in Schoonhoven. Ze heeft op het Zadkine college in Rotterdam de opleiding detailhandel gevolgd, afstudeerrichting mode. Daarna werkte ze in diverse winkels en inmiddels 7 jaar bij Streakers. “Ik bemoei me met alles,” zegt Chantal, “van de inkoop tot de verkoop en alles er tussenin. Alleen de administratie, wordt door de eigenaar zelf gedaan.”

Kenmerkend voor de zaak, vindt Chantal de service en de onderscheidende merken, want die zijn uitgesproken en toch commercieel. Belangrijk volgens Chantal, want je kunt in Schoonhoven wel dicht op de trends gaan zitten, maar dan verkoop je weinig. “We kopen hier op gevoel in. Eigenlijk wat we zelf leuk vinden. Daarbij moet je in een dorp wel rekening houden met ‘ons kent ons’. Want soms gebeurt het dat een klant in de winkel een shirt of broek aantrekt, waarvan je denkt oeps, een vriend of familielid heeft deze jeans ook. Meestal vraag ik dan meteen of ze dat geen bezwaar vinden.”

DRUKKER DAN OOIT

Recht tegenover de grote kerk van Schoonhoven is de etalage van Streakers de eyecatcher van de straat. “Die knalt er echt uit,” weet Chantal. “Wekelijks wisselen we die omdat 90% van het kooppubliek door onze straat naar het centrum van Schoonhoven loopt, wat we ophangen, verkopen we extra snel.”

Nee, corona heeft er bij Streakers niet toe geleid, dat de mensen meer in de webshop zijn gaan kopen. Chantal: “Het is zelfs drukker dan ooit. Onze webshop wordt door de klanten vooral als extra etalage gebruikt. Met een kop koffie op de bank kijken ze wat er allemaal weer voor leuks is. Toch komen de klanten het liefst in de winkel om het materiaal te voelen en te passen. Veel gezelliger ook en ze vinden Streakers in deze nieuwe opzet na de verbouwing veel overzichtelijker en ruimtelijker geworden.”

“Of ik zin heb in de feestdagen, de drukte? Ik kijk er naar uit. Het zou voor de eerste keer in 2 jaar zijn, dat we weer open mogen. Het is de leukste tijd van het jaar. Klanten zijn ontspannen en de sfeer is heel relaxt. Bovendien draai je in december de meeste omzet, ook een kick.”

PENSIOENWEETJE

Pensioenfonds Detailhandel is een grote club van circa 335.000 werknemers en circa 31.000 werkgevers. Maar ook: ruim 132.000 gepensioneerde oud-collega’s én circa 842.000 ex-retailers die nu elders werken – ruim 1,3 miljoen mensen in totaal.

“Ik kijk uit naar de feestdagen”

“Ik vind die mannelijke en vrouwelijke typeringen een achterhaald principe”

“Mijn fascinatie voor geur komt uit mijn jeugd”

Chester Gibs (52) vertelt dat er kortgeleden een vrouwelijke advocaat in de winkel kwam, die wilde lekker ruiken, maar niet te “lieflijk” en “romantisch”.

“Ze was op zoek naar een ouderwets mannelijke geur. “Meestal zijn dat associaties met traditionele parfums die ze uit het verleden kennen,” zegt Chester. “Familieleden die ernaar roken, of een leraar, maar voor mij begint dan de ontdekkingstocht. Wat ik in zo’n geval doe, is er een flesje bij pakken dat er voor mijn gevoel qua geur het dichtstbij komt en een uiterste variant, eentje die totaal anders is. Vraagt een klant naar een ‘mannelijk parfum’ dan is er meestal eikenmos in verwerkt. Dat geeft een fris groenig aroma met een zweem van tabak. En wat de meeste mensen als een vrouwelijke geur beoordelen, heeft vaak een bestanddeel vanille, dat is zoet en zacht. Ik vind die mannelijke en vrouwelijke typeringen een achterhaald principe. Draag gewoon wat je fijn vindt.”

EMOTIES

Chester denkt dat zijn fascinatie voor geur en parfums is toe te schrijven aan zijn jeugd. Hij groeit op in Zaanstad, vlakbij de fabrieken van Cacao de Zaan en loopt regelmatig onder een deken van chocolade-aroma naar school. Ook bij klasgenoten ruikt het in zijn herinnering anders dan bij hem thuis, waar zijn Indonesische moeder kookt met specerijen van de toko en zijn ooms Kretek-sigaretten roken op familiebijeenkomsten. Vanaf het moment dat hij zich kan herinneren, is hij hierdoor gefascineerd. Na de middelbare school kiest Chester daarom voor de kunstacademie. Hij wil het effect wat geur bij een mens aan emoties kan oproepen, vastleggen in tekeningen en schilderijen. Iets wat hij overigens naast zijn baan nog steeds graag doet. Sterker nog; als kunstenaar hoopt hij ooit nog de essentie van zijn tekeningen te vangen in een eigen parfum. Toch doorloopt Chester de eerste 28 jaar van zijn carrière een heel ander pad: klachtenafhandeling van passagiers bij luchtvaartmaatschappij KLM. Chester: “In de coronatijd ben ik ontslagen, precies op het moment dat de Perfume Lounge op zoek was naar een mannelijk teamlid.”

In de ontdekkingstocht naar een ideale geur voor een klant geeft het Chester de meeste voldoening als iemand wordt verrast door eigen keuzes, dankzij het blind testen. “Het klinkt misschien gek,” zegt hij, “maar klanten die op zoek zijn naar een parfum en het niet echt kunnen vinden, geef ik soms het advies om zich 2 dagen niet met sterk geurende producten te wassen, want je vergeet je eigen lichaamsgeur, die leer je dan opnieuw kennen.”

RUIKEN NAAR ROOK

“Laatst kwam er een stevige rocker in de zaak onder de tattoos die vroeg naar een gekke geur. Dan denk ik meteen aan Tonnerre van het merk Beaufort uit Londen. Dat is een spannende compositie. Het maakt deel uit van de Come Hell or High Water Collection. Een serie met allerlei rokerige akkoorden, het ruikt naar: buskruit, bloed en brandewijn, gecombineerd met ziltige zeespray en citrus. De geur past enorm bij de man. Met een grijns van geluk ging hij de deur uit.”

PENSIOENWEETJE

Je hoeft geen wiskundige te zijn om onze beleggingsstrategie te begrijpen. Zo beleggen wij in heel veel bedrijven, om zoveel mogelijk risico's af te dekken. Dat doen we voor de lange termijn en tegen lage kosten. Ontdek op jijenwijbeleggen.nl hoe wij jouw pensioen opbouwen.

“Mijn man ziet snel de schoonheid van oude dingen”

8 jaar na de val van de Berlijnse muur ontdekken Ger Arons (69) en Evert Doomernik (70) de stad Tanvald in het IJzergebergte, vlakbij de grens van het Reuzengebergte in Tsjechië. “De natuur is overweldigend en de mensen zijn hier hoffelijk en lief.”

Kees Beudeker Anezka Indrackova

Geraldine, later Gerrie en nu Ger, vertelt dat ze eigenlijk op de verkeerde plek zijn terechtgekomen. Hun oorspronkelijke doel is een opknaphuis in Frankrijk. Maar omdat Evert haar man, lid is van de Harmonie Concordia in Berghem bij Oss, loopt het anders. Hij biedt in 1997 aan om het driejaarlijkse muziekreisje van de vereniging te organiseren. Geen Spanje dit keer, maar Tsjechië. Het land van beroemde componisten als Antonín Dvořák en Leoš Janáček.

Om de trip goed voor te bereiden, gaan Ger en Evert op verkenning uit en belanden zo in de regio Liberec. Een door Unesco beschermd natuurgebied in het IJzergebergte op circa 50 kilometer boven Praag. Zomers populair onder wandelaars, in de winter een geliefd skigebied. Tussen de heuvels en granietformaties strijken ze neer op een camping bij de stad Tanvald, op nog geen 5 minuten rijden van het huis waar ze nu wonen. Ger: “8 jaar na de val van de muur was het leven hier nog heel eenvoudig, een pilsje in het café kostte 0,75 cent en op de camping kwam er alleen koud water uit de kraan.

“Waarom zou ik vanaf nu mijn leven laten bepalen door een man”

Maar de natuur was overweldigend en de mensen hoffelijk en lief. In het café moest je alleen uitleggen dat je niet uit Duitsland kwam, want dat lag nog steeds heel gevoelig. Tot 1945 woonden er in deze regio zo’n 3 miljoen Sudeten-Duitsers. Direct na de Tweede Wereldoorlog zijn die bijna allemaal het land uitgejaagd.”

WONING VOOR DE PRIJS VAN EEN TWEEDEHANDSAUTO

Verscholen achter twee woonkazernes uit de communistische tijd ontdekt Evert op een van de eerste dagen van hun verkenningstrip, het typisch Tsjechische vakwerkhuis waar ze nu ruim 25 jaar later wonen. Navraag bij het Tsjechische Kadaster leert, dat het door een Sudeten-Duitse familie in 1927 is gebouwd en in de omgeving bekend staat als het ‘kasteeltje’, maar al heel lang leeg staat. Niettemin is het huis nauwelijks door de tijd aangetast en de vraagprijs niet meer dan het bedrag voor een tweedehandsauto. Nadeel: behalve een overwoekerd riviertje aan de achterkant van de woning is er geen tuin of grond bij. Ger: “Mijn man ziet snel de schoonheid van oude dingen. Wij kopen bouwmaterialen geen huis. Afbreken en ergens anders weer opbouwen was zijn conclusie. Het huis liet ons niet meer los.”

MEUBELMAKER VOL PLANNEN

Ger werkt in die tijd als programmeur bij Getronics. De Brabantse is daar terechtgekomen, nadat ze haar aandeel in de platen- en cd-zaak van haar ouders in 1996 aan haar broer en schoonzus verkoopt. Door de opkomst van internet ziet ze daar geen brood meer in. Het is ook in die periode dat ze Evert leert kennen. “Een meubelmaker vol plannen en een zachtaardig karakter,” vertelt Ger. “Vrij snel na onze eerste kennismaking besloten we te trouwen. Weinig mensen in mijn omgeving hadden dat zien aankomen. Ik ook niet. Tijdens mijn studie politicologie was ik als feminist actief in de vrouwenbeweging en ging de barricaden op voor gelijke rechten van vrouwen. Waarom zou ik vanaf nu mijn leven laten bepalen door een man? Maar goed, Evert is anders, hoewel hij door de jaren heen ook wel wat stoerder is geworden.”

GOUDEN TIJDEN

Vlak voor het millennium besluiten de twee een gezamenlijke onderneming te starten: een eigen tuinmeubellijn van teakhout. Daarmee staan Ger en Evert op beurzen, zoals Home & Garden op buitenplaats Beeckestijn en de Zomerbeurs op landgoed Heerlijkheid Mariënwaerdt. “Gouden tijden,” zegt Ger. “Hard werken, maar we vormden een perfect verkoopteam en zodra we vrije tijd hadden, gingen we naar Tsjechië. Uiteindelijk hebben we daar in 2000, via een man die we destijds in het café

Het vakwerkhuis dat Ger Arons en Evert Doomernik 8 jaar na de val van de Berlijnse muur zien, laat hen niet meer los.

hebben leren kennen, het vakwerkhuis op onze naam kunnen zetten. Daarbij hebben we meteen een klein huisje aan een doorgaande weg gekocht. Van daaruit wilden we de hoofdwoning ontmantelen en de bouwmaterialen opslaan. Het was een stinkend vieze woning. Maar Evert heeft er vlot een nieuwe wc ingemaakt, stromend water in de keuken geregeld en een bedstee op de overloop getimmerd. Zo kwamen we in het begin al een heel eind. In een paar jaar tijd is er een prachtig huis van gemaakt."

BEHULPZAME OVERHEID

Doordat het stel de handen uit de mouwen steekt, worden ze in de omgeving snel geaccepteerd en gerespecteerd. Ook de gemeente is behulpzaam bij alle vragen over bijvoorbeeld bouwvergunningen. "Daar zijn we nog iedere keer verbaasd over," zegt Ger. "De Tsjechische overheid besteedt veel aandacht aan het helpen van burgers. Bij de Belastingdienst leren ze je zelfs hoe je je formulieren het beste kunt invullen. Het helpt natuurlijk wel als je de taal goed spreekt. Nog iedere week spijkeren we het Tsjechisch bij met een leraar aan huis. Ook zijn we actief in het verenigingsleven. Evert speelt inmiddels trombone in 3 orkesten en organiseert om het jaar een rally met klassieke auto's. Samen zitten we op het koor, ik volg sinds kort accordeonles en Evert leert viool spelen. De muzieklessen voor gepensioneerden zijn hier net zo goedkoop als voor kinderen tot 18 jaar: 800 kronen, omgerekend circa 8 euro per maand."

DROOMGROND

Via hun lokale netwerk weet het echtpaar uit Brabant in 2003 een slag te slaan in het achterland van Tanvald. Ze kopen 2 hectare weiland inclusief boerderij met een blikken dak en inpandige stal voor 6 euro de vierkante meter. Van deze grond, waar hun 'kasteeltje' moet herrijzen, hebben ze tijdens het wandelen al vaak gezegd: 'als we het ooit eens zouden kunnen bemachtigen…'. En omdat dit weiland ooit toebehoorde aan het verdwenen gehucht Šumburk, krijgt het 'kasteeltje' bij de herbouw in 2015 deze naam. Eind 2017 trekken Ger en

Evert erin. Tegelijk zijn de 3 appartementen in de boerderij klaar. Ger: “In 2016 zijn we gestopt met ons bedrijf in Nederland en na de verkoop van het huis in Berghem zijn we permanent in Tsjechië gaan wonen. Op dat moment hadden we de financiële middelen om dit te kunnen doen.”

PROJECTONTWIKKELAARS

Sinds 2022 worden de 3 appartementen zomer en winter verhuurd aan toeristen. Veelal gezinnen uit Polen, Tsjechië en Duitsland, die meestal komen om te skiën, wandelen of mountainbiken. Op Booking.com geven ze het onderkomen van Ger en Evert een 9,7. Zelf hebben ze het niet minder naar hun zin. Alhoewel Ger nog steeds kampt met de naweeën van een coronabesmetting en herstellende is van een gebroken enkel. Het uitzicht op de heuvels, maakt veel goed. Daarom kan ze niet wachten om weer vanuit huis met de honden de bossen in te wandelen. Wel hoopt ze voor de komende jaren op iets meer rust. IJdele hoop: “Evert bouwt op dit moment met tweedehands bouwmaterialen van Marktplaats alweer een nieuw huis met een schuur en een werkplaats voor zijn verzameling Tsjechische en Franse oldtimers. Op termijn gaan we er zelf wonen. We maken het bejaardenproof. En we zijn door de gemeente benaderd om ons steentje bij te dragen aan het oplossen van de woningnood in dit gebied. Net als in Nederland kunnen starters op de

huizenmarkt nauwelijks aan een woning komen. De huurprijzen zijn hier verdubbeld. De vraag van de gemeente was daarom, of we geen bouwkavels wilden ontwikkelen op een deel van onze grond. Dat hebben we gedaan. Op 10.000 vierkante meter zijn 6 bouwkavels en een stratenplan plus riolering uitgewerkt. Plotseling zijn we projectontwikkelaars geworden. De kavels worden inmiddels bouwrijp gemaakt en volgend jaar verkocht. Eigenlijk kan ik nog steeds niet bevatten hoeveel geluk we hebben.”

PENSIOENWEETJE

Ger en Evert hebben het financieel goed dankzij de verkoop van hun huis in Berghem en de verhuur van vakantiewoningen. Omdat Ger jarenlang met veel plezier in de platenzaak van haar moeder heeft gewerkt, ontvangt ze uit die periode ouderdomspensioen van Pensioenfonds Detailhandel. Een maandelijks bedrag, dat ongeveer overeenkomt met 2 keer uit eten in Nederland. “Hier zijn de restaurantprijzen gunstiger,” legt Ger uit. “10 euro per persoon en dan krijg je er ook nog een goed glas Tsjechische wijn bij.”

Wat betekent het nieuwe pensioen voor jou?

INTERVIEW SASJA KEIJMEL

Sociale partners van Pensioenfonds Detailhandel buigen zich op dit moment over een veelomvattende keuze voor de invoering van een nieuw pensioencontract. Wat gaat het worden? De solidaire of flexibele premieregeling? Interview met Sasja Keijmel, Hoofd Actuariaat bij Pensioenfonds Detailhandel.

Paul Groothengel Veerle van der Veer

1. Wat betekent de verandering voor mijn pensioen?
"In het nieuwe pensioensysteem staat de hoogte van de premie vast, maar de hoogte van het uiteindelijke pensioen niet. Het pensioen wordt net als nu ook belegd, maar kan meer gaan fluctueren, omdat het meer afhankelijk wordt van de beleggingsresultaten. Zo bouwt iedere werknemer zijn eigen individuele pensioenpot op, volgens het principe hoe hoger het beleggingsrendement op diens pensioenpot, hoe hoger het pensioen."

2. Welke soorten pensioenopbouw zijn er?
"De sociale partners van Pensioenfonds Detailhandel kunnen kiezen uit een zogeheten solidaire of flexibele premieregeling. Beide regelingen lijken sterk op elkaar, echter bij de solidaire regeling wordt iets meer vanuit het collectief gedacht. De flexibele regeling biedt iets meer ruimte voor individuele beleggingskeuzes van een werknemer die pensioen opbouwt."

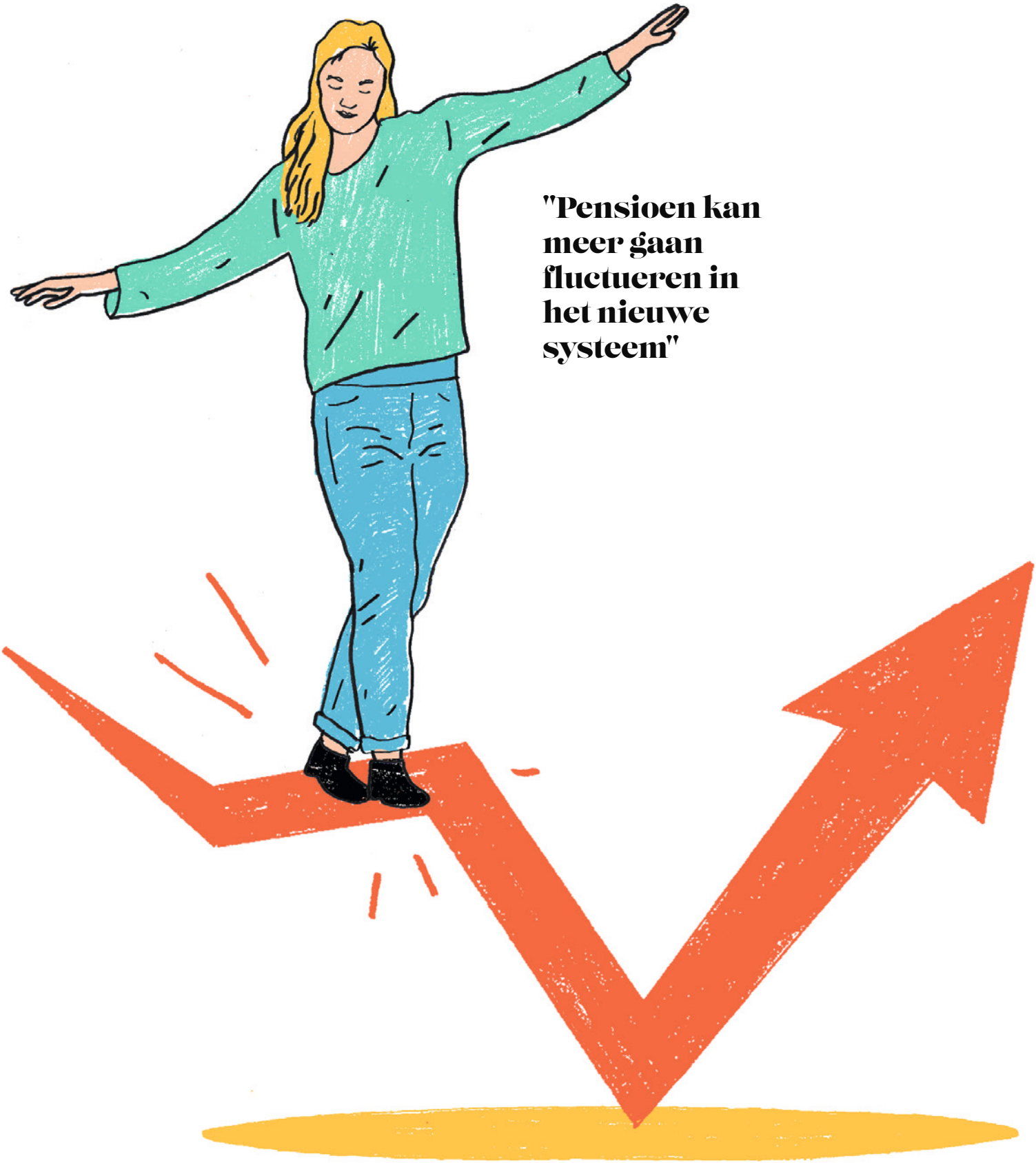

"Pensioen kan meer gaan fluctueren in het nieuwe systeem"

3. Pensioenspaarpot?
"Je krijgt als deelnemer je eigen pensioenspaarpot, je persoonlijke pensioenvermogen, zodat je steeds de 'tussenstand' kunt zien van ingelegde premies plus het beleggingsresulaat, waaruit je kunt afleiden hoeveel pensioen je kunt verwachten, wat mede afhangt van de door werkgever en werknemer ingelegde premies, plus de behaalde beleggingsresultaten."

4. Wat gebeurt er bij een slecht beleggingsjaar?
"In de individuele pensioenpot gaan zowel de premie-inleg van de werkgever als van de werknemer en per individu voegen we het beleggingsrendement toe. We hoeven minder buffers aan te houden. Bij een slecht beleggingsjaar gaat het eraf. Daar moeten we reëel in zijn. Maar per saldo ziet de werknemer of gepensioneerde heel duidelijk hoe de pensioenpot ervoor staat."

5. Bepaal je zelf de beleggingen of doet het pensioenfonds dat?
"Bij de solidaire regeling blijft het pensioenfonds de beleggingskeuzes bepalen. Bij de flexibele variant kies je als deelnemer zelf een beleggingsprofiel die past bij de mate waarin je beleggingsrisico's wilt lopen. Zo kun je kiezen uit een offensief, defensief of een neutraal profiel. Dit zijn de zogeheten lifecycles. Naarmate je ouder wordt (en dichter bij je pensioenleeftijd komt), wordt het totale risico van de beleggingsportefeuille afgebouwd. Bij de flexibele premieregeling kun je kiezen tussen een vaste of een variabele pensioenuitkering. Bij de solidaire variant is er alleen een variabele uitkering."

6. Hoe wordt het rendement, de beleggingswinst verdeeld?
"Een fonds dat kiest voor de solidaire premieregeling, verdeelt het rendement via een vooraf bepaalde verhouding onder de verschillende groepen en leeftijden binnen het fonds; mensen van

“Plan is dat de wetgeving voor het nieuwe pensioenstelsel ingaat op 1 juli 2023, na akkoord van Tweede en Eerste Kamer”

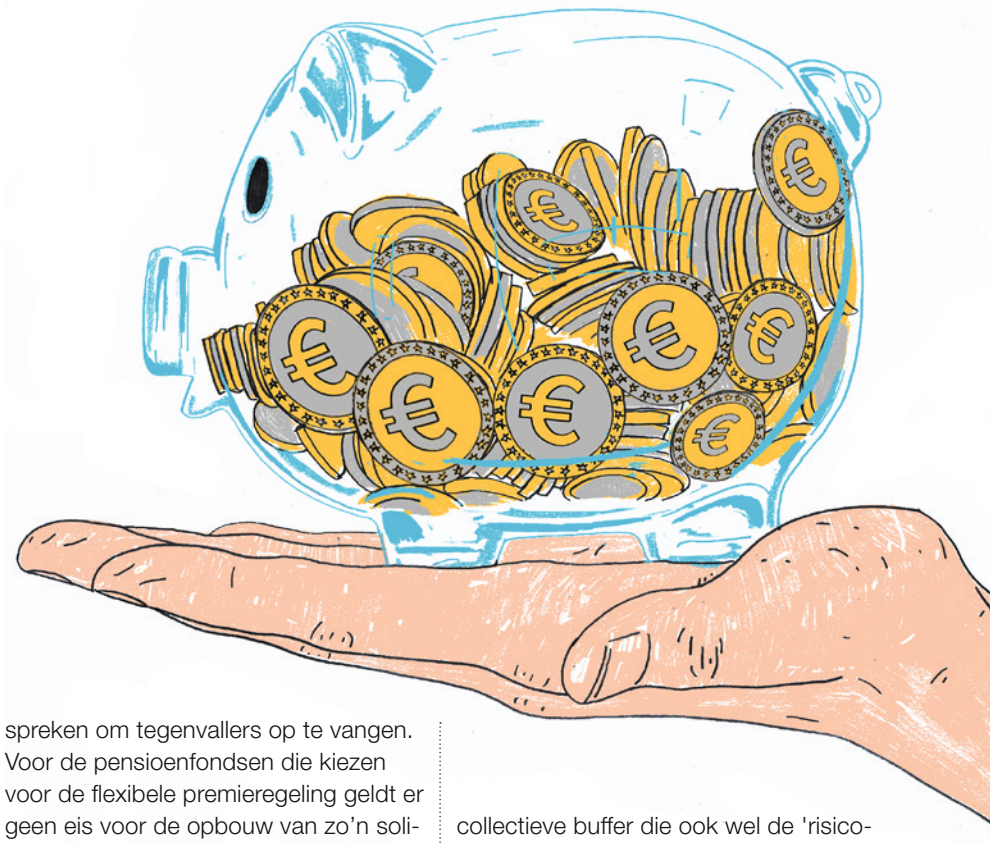

grofweg dezelfde leeftijd delen daardoor in dezelfde mate in de beleggingsrisico’s. Er wordt voorzichtiger belegd naarmate de pensioendatum dichterbij komt en nog wat voorzichtiger als je al met pensioen bent. Voor jonge deelnemers kan er meer risico worden genomen. “

7. Moeten pensioenfondsen nog geldreserves aanhouden?

“Pensioenfonds Detailhandel is een verplicht gesteld pensioenfonds. Voor verplicht gestelde pensioenfondsen die kiezen voor het solidaire contract, geldt een collectieve buffer, dit is een soort gezamenlijke stroppenpot. De buffer kan gevuld worden met een deel van de ingelegde premies, een deel van het beleggingsresultaat, of beide. Deze buffer kunnen we in slechte tijden aanspreken om tegenvallers op te vangen. Voor de pensioenfondsen die kiezen voor de flexibele premieregeling geldt er geen eis voor de opbouw van zo’n solidariteitsreserve, behalve voor verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen, zoals Pensioenfonds Detailhandel. Die moeten dan beschikken over deze collectieve buffer die ook wel de 'risicodelingsreserve' wordt genoemd. Maar de dekkingsgraad wordt afgeschaft.”

8. Wanneer gaat dit spelen?

“Plan is dat de wetgeving voor het nieuwe pensioenstelsel ingaat op 1 juli 2023, na het akkoord van de Tweede en Eerste Kamer. Sociale partners maken nu binnen het Pensioen Platform Detailhandel de voorlopige contractkeuze (solidair of flexibel), in afwachting van de definitieve wetgeving. Ik verwacht dat dat ergens de komende maanden bekend zal worden. Uiterlijk 1 januari 2027 moeten pensioenfondsen over zijn gegaan naar één van de 2 contracten.”

Op de socials valt Jeans Centre op. Volgens medewerkers zou het werken bij de Nederlandse denim keten superleuk zijn. Wat klopt daarvan? En hoe weten ze die positieve sfeer te creëren. Interview met HR-manager Chantal van Toorn (30) en Recruitment & Employer Branding Coordinator Cindy Hendriksen (32).

Laura van Horik Chantal van Lobbrecht

“Hier heerst het gevoel: we doen het samen”

Jullie hebben dit jaar de ‘Kom hangen bij’ campagne opgezet. Wat houdt die precies in?
Cindy: “Een idee die vanuit de krapte op de arbeidsmarkt is ontstaan. We hadden het gevoel dat we iets moesten doen om op te vallen tussen al die retail vacatures. We wilden laten zien hoe leuk het is om voor ons te werken. Zo is de ‘Kom hangen bij’ campagne ontstaan: een afgeleide van het oer-Hollandse spijkerbroekhangen. In deze campagne hebben we verschillende collega’s betrokken en een gezicht gegeven. Hangend aan een spijkerbroek vertellen ze wat werken bij Jeans Centre voor ze betekent. Spontaan en zonder script, wat zorgde voor unieke, oprechte videobeelden.”

Chantal: “Wij willen als retailer meegaan met de tijd, en op deze manier kunnen we ook nieuwe werkzoekenden bereiken. Ons bedrijf staat open voor verandering. Ik denk dat dat één van onze krachten is. Zowel online als offline. In de winkels hebben we veel zichtbaarheid gegeven aan de campagne. We hebben hiermee niet alleen iets unieks gedaan, maar ook iets wat echt bij ons past.”

Hoe is de sfeer binnen het bedrijf?
Cindy: “Er heerst een teamgevoel. Een simpel voorbeeld is onze tweejaarlijkse Denim Market. Veel collega’s van het hoofdkantoor gaan dan in de winkels werken, mede om het gevoel met de winkelvloer te houden. Dat zorgt altijd voor een hele leuke sfeer.”
Chantal: “Sommige teams werken echt al 20 jaar samen en kunnen lezen en schrijven met elkaar. Wat we ook vaak zien, is dat studenten die eigenlijk al afgestudeerd zijn en doordeweeks inmiddels een andere baan hebben, in het weekend bij ons blijven werken, omdat ze het zo naar hun zin hebben. Dat zegt wat.”

“We werken vanuit het vertrouwen dat jij met jouw expertise de job kunt uitvoeren”

Puzzel en win!

Natuurlijk kun je na een lange werkdag op de bank ploffen voor de tv, maar je kunt ook aan het puzzelen slaan. Goed voor je brein én je maakt kans op een leuke prijs.

BINAIRE PUZZEL

	1	1		1					
			1				0		
					1	1		1	
0		1							0
	0			1					0
		1				0			0
0				1			1		
	1	1							
		1			1			1	1

Bij een binaire puzzel moet in elk hokje een nul of een één geplaatst worden. Er mogen nooit meer dan 2 nullen of 2 enen naast elkaar of boven elkaar staan. Elke rij en elke kolom moet evenveel nullen als enen bevatten. Er mogen geen twee rijen en kolommen exact hetzelfde zijn.

SUDOKU

9				8			5	
		1	7					
5		8	3		4	9		
				2			6	1
			9		8			
2	4			7				
		7	6		5	3		4
					7	6		
	6			9				8

KRUISWOORDPUZZEL

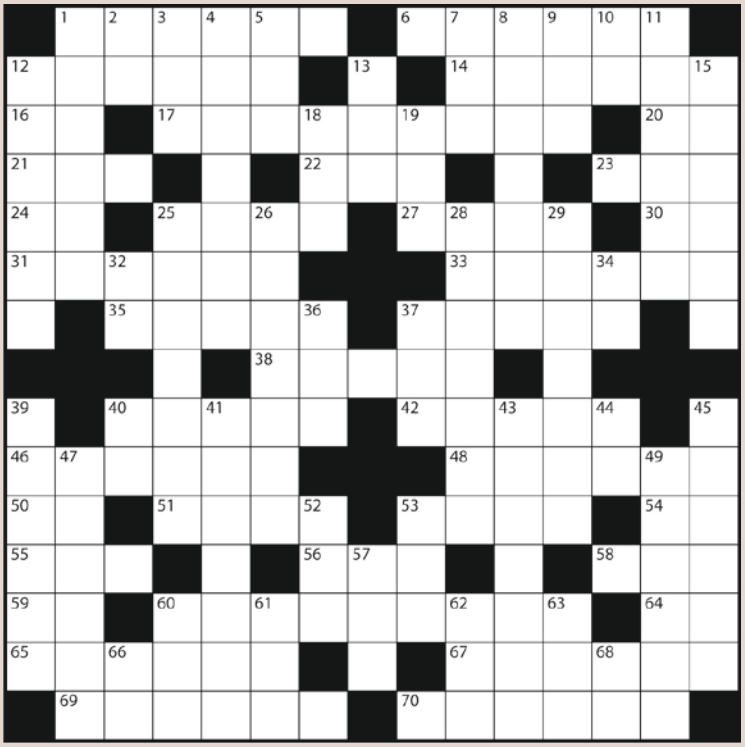

Breng letters uit de puzzel over naar de hokjes met het corresponderende nummer.

Horizontaal: 1 bijbelse koning **6** anijsdrank **12** sofa **14** prikken **16** gereed **17** brandstof **20** overmatig **21** regenachtig **22** bevel **23** muziekzender (afk.) **24** slee **25** veiligheidssluiting **27** geurige drank **30** en andere **31** speloefening **33** griezel **35** speling **37** veldfles **38** boomvrucht **40** toetsinstrument **42** Europese vrouw **46** zeer boos **48** land in Afrika **50** voegwoord **51** lommerrijke weg **53** ver (in samenst.) **54** Nederland **55** harde kunststof **56** één en ander **58** gravin van Holland **59** Evangelische Omroep **60** bijzonder **64** in memoriam **65** gelijkspel **67** soort uniform **69** bederven **70** controleren.
Verticaal: 1 jachtexpeditie **2** annexus **3** inzetstuk **4** dreun **5** honingdrank **7** onaangepast mens (jeugdtaal) **8** lastig **9** kort ogenblik **10** ego **11** langharige jachthond **12** land in Noord-Amerika **13** boomscheut **15** staat in Amerika **18** loofboom **19** huisdier **25** gelijkmatig **26** land in Afrika **28** vereerd persoon **29** zelfzucht **32** centimeter **34** voegwoord **36** dopingmiddel **37** hemdsboord **39** schoon **40** personeelszaken **41** laborant **43** slordig **44** getijde **45** vleesgerecht **47** riool **49** als **52** ontkenning **53** niet wild **57** stuk grond **60** niet in werking **61** afslagplaats bij golf **62** op de wijze van **63** eerste vrouw **66** middelbaar onderwijs **68** register accountant.

39	13	70	25	49	4	33	43	45	6	38	69	56	15

MAAK KANS OP ÉÉN VAN DE VVV-BONNEN

Stuur de oplossing van de kruiswoordpuzzel vóór 1 januari 2023 naar communicatie@pensioenfondsdetailhandel.nl.

Teamspirit

Of je wel of niet fluitend naar je werk gaat, hangt letterlijk af van de collega's om je heen. In deze rubriek komen de leukste en gezelligste retailteams voorbij. Van feestfoto's tot jubileumkiekjes.

Zit jij ook in een leuk team?

Maak dan een foto met je collega's en stuur deze naar: communicatie@pensioenfondsdetailhandel.nl

1. Vierseizoenen

"Wij zijn team Vierseizoenen uit Leeuwarden en samen inspireren we onze klanten met mooie, duurzame producten en kleding! We zorgen ervoor dat onze teamspirit goed blijft door open met elkaar te communiceren en gezellige momenten te creëren. Ons tienkoppig team zorgt ervoor dat de klanten in de winkel elke dag goed worden geholpen en dat de pakketjes voor onze webwinkel worden ingepakt. Allemaal werken we met veel plezier aan de hele organisatie mee!" *Fotografie: Kim van sheradiates.nl*

2. Succes met de Webshop

"Ons team zorgt ervoor dat klanten hun webshop naar een hoger niveau weten te tillen! Hier is ruimte voor ideeën en er heerst geen 9 tot 5 mentaliteit. Wij doen wat nodig is om onze doelen te behalen en gaan dit vervolgens uitgebreid vieren. We gaan regelmatig uit eten en hebben onlangs zelfs deelgenomen aan een workshop bonbons maken. Kortom: gezelligheid alom en karakters die elkaar goed aanvullen!"

3. Primera Groot

"Wij zijn Neeltje, Jessica, Luuk, Bart, Diana en Niels van Primera Groot in winkelcentrum Hoog Dalem! Dit team is pas enkele maanden terug gevormd, maar we zijn nu al heel hecht met elkaar. We zijn een loyaal, flexibel team dat hard werkt. Ieder draagt z'n steentje op z'n eigen manier bij. Daarnaast is sfeer bij ons heel belangrijk. We gunnen elkaar alles, zijn sociaal en ook humor speelt een grote rol. Er is altijd wel ruimte voor een grapje. Verder hebben we nóg een teamlid: Jorrick. Hij is een tijdje uit de running, maar we hopen dat hij ons gauw weer komt versterken!"

4. MiKi4all

"Wij zijn Sarah en Shirin! Jaren terug hebben we elkaar op Facebook gevonden. Allebei zijn wij moeder van een meervoudig beperkt kind. Onze kinderen, Mirthe en Kian, maken eigenlijk ook deel uit van ons bijzondere team. Zij zijn de grootste bron van inspiratie en door hen zijn we onze webwinkel gestart. Met een missie: we willen als inclusief bedrijf een voorbeeld zijn, met producten voor mensen mét en zonder beperking. Ook zijn onze modellen een afspiegeling van de maatschappij. Bij ons is iedereen welkom!"

jij&de achter pagina

Ontmoetingsplek

Na het succes van de Kids-winkels, experimenteert Mango nu ook met Teen-winkels, voor tieners van ongeveer elf tot dertien jaar. Kortgeleden werd deze kleurrijke Mango Teen-winkel geopend in het Spaanse Barcelona. De winkel moet als ontmoetingsplek voor jongeren fungeren. Zou dat lukken?

Fotografie: **Luis Beltran**

Mis ons niet en vind Jij&Wij magazine ook online!

jijenwijbeleggen.nl | f in

Je geld zien groeien?

Sommige mensen denken dat als je van baan wisselt, het opgebouwde pensioen verloren gaat. Een misverstand. Jouw pensioenaanspraken blijven van jou. Op mijnpensioenoverzicht.nl vind je een overzicht van jouw pensioen tot nog toe.

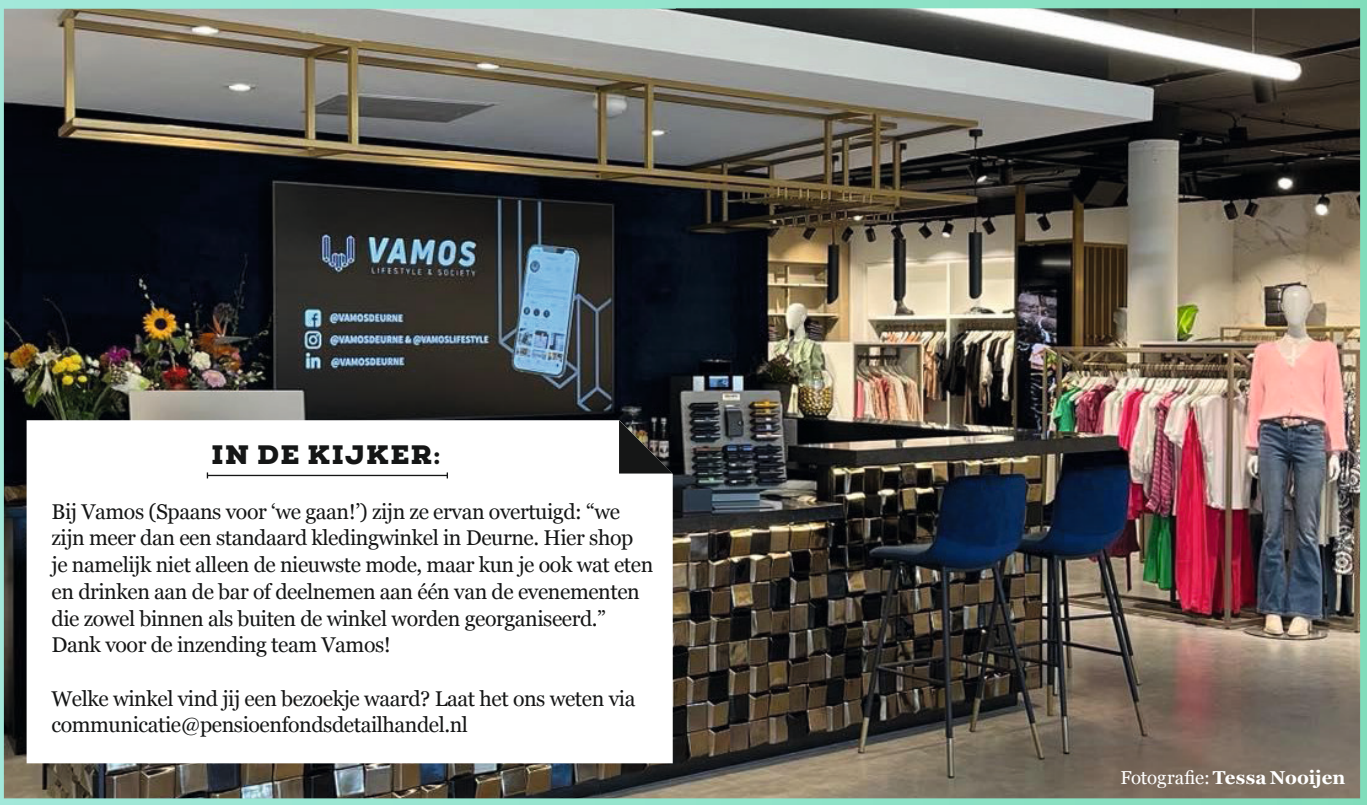

IN DE KIJKER:

Bij Vamos (Spaans voor 'we gaan!') zijn ze ervan overtuigd: "we zijn meer dan een standaard kledingwinkel in Deurne. Hier shop je namelijk niet alleen de nieuwste mode, maar kun je ook wat eten en drinken aan de bar of deelnemen aan één van de evenementen die zowel binnen als buiten de winkel worden georganiseerd." Dank voor de inzending team Vamos!

Welke winkel vind jij een bezoekje waard? Laat het ons weten via communicatie@pensioenfondsdetailhandel.nl

Fotografie: **Tessa Nooijen**

SERVICE

Kom je ergens niet uit of heb je een vraag? De Pensioendesk is van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur bereikbaar op dit telefoonnummer: **0800-1972**.
Je kunt ons ook altijd mailen: **deelnemer@pensioenfondsdetailhandel.nl. Lees meer op pensioenfondsdetailhandel.nl**